

Pædagogisk læreplan for Lærkereden Senest revideret 2024

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Lovgrundlag

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Den konkrete læreplan giver institutionen en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i hvert enkelt dagtilbud i forhold til den lokale børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til institutionen at beslutte, hvordan der konkret arbejdes med den pædagogiske læreplan. Læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som kan bruges aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og den pædagogiske praksis.

Klyngestruktur og læreplanerne

Det er politisk bestemt, at dagtilbudsområdet i Københavns kommune er opdelt i Klynger, hvilket betyder at Klyngen hænger sammen på en række forskellige parametre. Her i Klynge B har vi organiseret os i et ledelsesteam, hvor vi trækker på hinandens kompetencer, og dermed får en bred viden. Ledelsen arbejder med at have tovholderfunktioner der går på tværs af institutionerne, herunder ligger også den nye styrkede læreplan. I Klynge B arbejder vi med lokale læreplaner for de enkelte enheder, da vores børne – og familiegrundlag er meget forskelligt.

Personalet i Klynge B har en gang om året et fælles personalemøde, hvor der arbejdes med at opbygge et fælles vidensgrundlag, samt at understøtte faglig sparring. Personalet har forskellige funktioner i de enkelte enheder i forhold til den faglige udvikling, og her arbejdes der også på tværs af Klyngen.

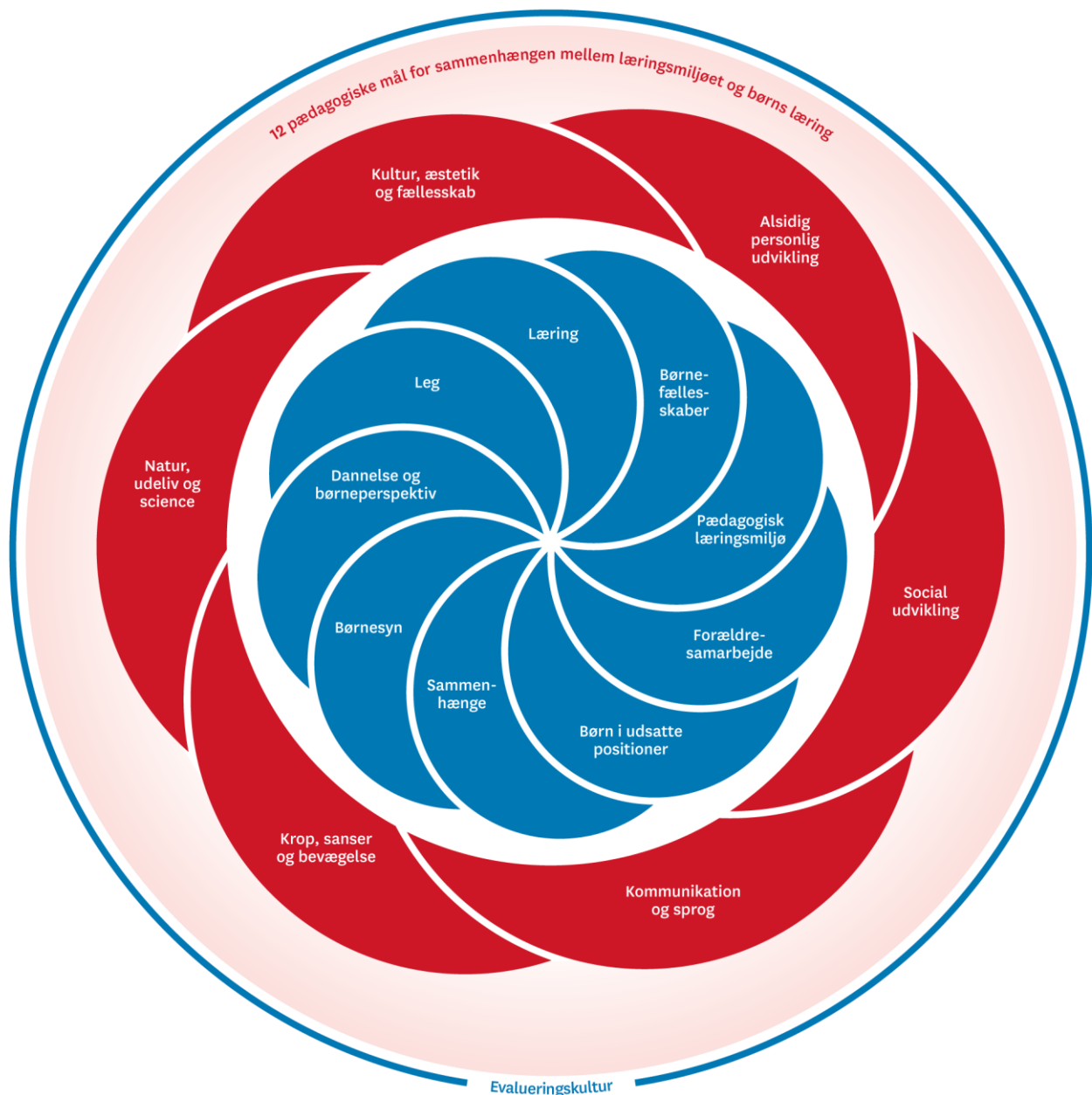
[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Høj faglig kvalitet i Klyngen

I Klynge B arbejder vi med at sikre, og udvikle, vores faglighed til gavn for børn og familier. Vi har gennem de seneste år arbejdet på at udvikle fagligheden på tværs i Klyngen ved hjælp af indsamling af ny viden på vores fagområde, der kobles på vores erfaringer fra praksis.

I arbejdet med de nye styrkede læreplaner vil vi synliggøre den faglig profil for alle medarbejdere i Klynge B. Denne profil tager udgangspunkt i lovgrundlaget for den nye styrkede læreplan. Profilen vil blive kvalificeret i samarbejde med bestyrelse og Klyngens 5 forældreråd.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Ministeriet har udarbejdet en grafisk oversigt, der viser delelementerne i det pædagogiske grundlag, samt hvordan disse elementer underbygger de 6 læreplanstemaer. Den blå del i blomsten repræsenterer det pædagogiske grundlag som alle enheder i klynge B. arbejder med. Den røde del af blomsten beskriver læreplanstemaerne som hver indeholder 2 beskrevne mål, for arbejdet i praksis.

Hvem er vi?

Lærkereden er en kommunal integreret institution for børn i alderen 0-6 år.

Lærkereden er opført i 1995, og er bygget til at være institution.

Huset har højt til loftet og store glaspartier, som får indendørsarealerne til at fremtræde lyse og venlige. Det har stor betydning for atmosfæren i huset. Huset er opdelt i 5 stuer, som alle er ens i opbygning. Herudover har vi et stort fællesrum, fælles gange og et "bevægelsesrum", som blandt andet bruges af vores basisgruppe.

Vi har en stor legeplads, hvor der er mulighed for alle former for leg og fordybelse – ligesom vi også bruger nærområdet, som blandt andet byder på Degnemosen, Brønshøj torv og en masse hyggelige legepladser.

Vi har to vuggestuegrupper, to børnehavegrupper, og en basisgruppe til børn med særlige behov.

Vores personalegruppe består af 10 pædagoger, 8 medhjælpere, en psykomotorisk terapeut tilknyttet basisgruppen, en køkkenmedarbejder, en gårdmand samt en rengøringsmedarbejder. Derudover har vi tilknyttet en række faste tilkaldvikarer.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring. Det pædagogiske læringsmiljø er dynamisk, og tilpasses institutionens børnegruppe.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring. Dette gennem gensidig respekt og nysgerrighed.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn: Vi arbejder i Lærkereden ud fra et helhedsorienteret børnesyn, hvor vi kigger på både barnet og familien. Vi har alle lige meget værdig og er lige vigtige – vi bestræber os altid på at møde barnet ligeværdigt og altid med en bevidsthed om, at det er de voksne der er ansvarlige for relationens kvalitet. Med ligeværdighed mener vi, at barnets stemme og mening er lige så vigtig som de voksnes. Vi prøver altid at være nysgerrige på barnets initiativ og intention, så vi kan prøve at se en given situation ud fra barnets perspektiv og navigerer efter dette på bedste vis, inden for de rammer vi har.

Vi fokuserer på det enkelte barns kompetencer og ressourcer. Vi arbejder med anerkendelse, nærvær og omsorg som fundament for arbejdet med udvikling af alle børnene. Vi betragter barnet som en helhed med plads til individuelle behov. Vi er altid særligt opmærksomme på, hvilken rolle den voksne har, når det drejer sig om barnets selvopfattelse – og på hvilken måde dette afspejler vores børnesyn.

På pædagogisk dag i foråret 2024 var temaet "Børnesyn" – herunder at arbejde med "Low Arousal". Vi ved, at "børn gør det så godt som de kan" – og bruger dette som grundtanke i vores møde med det enkelte barn. Vi ved også, at den voksne har en særlig rolle, når et barn er i konflikt – det kan være med et andet barn eller med en voksen. Det er den voksnes ansvar at hjælpe barnet til at finde ro igen – og nå til et sted, hvor "vinduet er åbent for dialog".

Dannelse og børneperspektiver: Børnene har ofte indflydelse på de pædagogiske aktiviteter der foregår i hverdagen, for selvom vi ofte arbejder ud fra planlagte forløb, sørger vi altid for at inddrage børnenes perspektiv, så de på denne måde oplever at være aktive medskabere af deres eget liv. Vores udformning af de pædagogiske læringsmiljøer tager altid sit udspring i vores aktuelle børnegrupes behov. Vi tilpasser vores praksis og vores læringsmiljøer, for at sikre deltagelsesmuligheder for alle.

Leg og Børnefællesskaber: Vores pædagogiske aktiviteter samt børnefordelingen foregår i planlagte forløb om formiddagen. Vi forsøger at stille fællesskaber til rådighed, hvor det enkelte barn har mulighed for at indtage forskellige positioner, og hermed lære noget nyt. Det er vigtigt at barnet får mulighed for at deltage i

differentierede fællesskaber og oplever sig som en del af disse. Vi har fokus på mangfoldighed og sikre, at der er plads til alle børn i gruppen. Vi er optaget af den trygge relation og vigtigheden heraf, når det handler om udvikling for det enkelte barn. Alle børn har en (eller flere) kendt, tryk voksen relation.

Når vi planlægger aktiviteter og herunder leg, planlægger vi med udgangspunkt i gruppen af børn samt de 6 læreplanstemaer. Vi har fokus på at bevægelse ikke kun foregår bestemte steder, men at anvende bevægelse og fysisk udfoldelse i hverdagen. Vi tilstræber at tilrettelægge læringsmiljøer, som inviterer til leg, dannelse og kreativ udfoldelse. Vi er opmærksomme på, hvordan rum og fysiske rammer spiller en rolle i forhold til legen. Vi giver plads til at leg kan opstå naturligt, og tilpasser rammer, så der er plads. Vi sørger for at veksle imellem voksenstyrede aktiviteter og den "fri leg" i hverdagen.

Vi skaber et inkluderende legefællesskab ved at guide og støtte barnet. Vi sikrer deltagelsesmuligheder for alle børn, også ved at guide – og ved at give alternative handlemuligheder.

I Lærkereden er det ok at sige nej til at lege, hvis bare man gør det på en ordentlig måde. Dette er vi voksne med til at lære børnene, så de bliver mindst muligt kede af det. Her er det den voksnes rolle, at hjælpe det afviste barn videre til en anden aktivitet. Vi betragter legen hos børnene som en kreativ udfoldelse uden produkt, men som en understøttelse af børnenes udvikling.

Læring: Vores læringsbegreb er tæt knyttet til legen, og vi mener at megen læring hos børnene foregår gennem legen. Det er gennem legen børnene erkender verden, bearbejder oplevelser og det er gennem legen børn kan sætte følelser og holdninger ind i forståelige rammer. I legen øver de sig i konfliktløsning, samarbejde, forhandling og mange andre vigtige sociale spilleregler. I vores pædagogiske læringsmiljø er der dagen igennem forskellige læringsrum som børnene er en del af. Det er vores opgave som voksne at være i disse læringsrum sammen med børnene og, at støtte og udfordre dem her.

Pædagogisk læringsmiljø

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vores pædagogiske læringsmiljø er tilrettelagt ud fra tre forskellige pædagogiske elementer: Voksenstyrede aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt vores rutinesituationer. Vi sigter hele tiden mod at finde en balance mellem de tre elementer, da der er vigtige dele af læring for barnet i alle tre elementer. Vi bruger naturligt bevægelse og fysisk udfoldelse i vores hverdag. Dette gælder selvfølgelig i vores voksenstyrede aktiviteter, hvor vi har en del fysiske aktiviteter i hverdagen. Vi er opmærksomme på at følge børnenes spor, og forsøge at udvide læringen for dem i de selvvalgte aktiviteter.

I vores rutinesituationer er vi opmærksomme på at f.eks. den sproglige udvikling lige så godt understøttes i puslesituationer eller i garderoben, som i de sproglige aktiviteter vi stiller til rådighed, og hvert element har sin

egen værdi. Vi anser alle elementer i vores hverdag som vigtige læringsrum for barnet, der alle har noget forskelligt at byde på. Det er de voksnes ansvar at have øje for at de forskellige læringsrum bruges på den bedste måde. Vi ser læringen gennem hele dagen i Lærkereden.

Samling er en vigtig del af Lærkeredens kultur og et struktureret læringsrum for såvel store som små. Hvert enkelt barn har mulighed for at deltage på sit eget niveau, og bidrage til fællesskabet på det niveau de finder sig. Samling organiseres forskelligt på de enkelte stuer. Nogle sidder ved et bord, andre sidder på gulvet. Vi evaluerer løbende på form og indhold – og på om det giver mening for alle børn.

Om fredagen holder vi samling for hele huset i "Firkanten", hvor stuerne på skift vælger fælles sange. Her er det det store fællesskab der er på spil, som barnet kan byde ind i og være en del af. Her er der altid en stue åben, så det enkelte barn har mulighed for at trække sig fra det store fællesskab, hvis det bliver for svært at være i.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Lærkereden ser vi forældrene som vores vigtigste samarbejdspartner. Vi vil gerne have et tæt samarbejde med forældrene, og i hverdagen prioriterer vi at have en tæt dialog med forældrene om barnets udvikling og trivsel. Vi afholder jævnligt møder med forældrene for at kunne afstemme forventninger med hinanden, og have en snak med forældrene om, hvad det betyder at gå i daginstitution.

Vi arbejder løbende med "modtagelse af børn" som tema – herunder modtagelse om morgenen, altså overgang fra hjem til institution. Tryghed i relationen er altafgørende, både for barn og for forældre. Har et barn brug for at blive afleveret om morgenen på en anden stue end sin egen, er dette selvfølgelig muligt. Dette ser vi ofte i forbindelse med overgang fra vuggestue til børnehave.

I løbet af året afholder vi forskellige typer af sociale arrangementer som f.eks. fejring af jul eller sommerfest, hvor vi har fokus på det sociale sammenhold i forældregruppen. Vi råder og vejleder forældre i forhold til barnets udvikling og trivsel i institutionen. Vi vægter at understøtte en tillidsskabende og anerkendende dialog med vores forældre. Vi har det vigtige fælles, at vi vil hver forældres barn det bedste. Forældre er specialister på deres eget barn, pædagogerne er specialister på børn.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Lærkereden har vi **jævnligt børn**, der i kortere eller længere tid befinder sig i en udsat position, enten pga. barnets socioøkonomiske baggrund, manglende sprog eller andre årsager. Vi arbejder med børn i udsatte positioner ud fra et blik på barnets styrker og kompetencer, som vi sigter mod at udvide hele tiden. Dette med blik for, at barnet kan være en del af forskellige børnefællesskaber, og bidrager med det, barnet kan. Vi tilstræber at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø gennem hele dagen, så vi kan opnå deltagelse fra alle børn hen over dagen. Det er den voksnes ansvar at sikre at alle børn har fællesskaber som de er en del af i løbet af hele dagen.

Vi er særligt opmærksomme på vigtigheden i at være en del af et børnefællesskab – for hvert enkelt barn. Alle børn har brug for andre børn at spejle sig i – og alle børn har brug for at være betydningsfuld. Kort sagt, alle har brug for en god ven. Vi kender den voksnes rolle i forhold til dette – og ved hvordan vi kan være med til at påvirke børnene, både positivt og negativ. Det er vores ansvar at alle føler sig som noget særligt.

I Lærkereden har vi Hurlumhej, vores basisgruppe. Børnene fra basisgruppen er en integreret del af huset og vi har stor fokus på at børn fra de almene stuer går på besøg på basisgruppen og omvendt. Når det er relevant deltager børn fra basisgruppen i aldersopdelte grupper med resten af huset. Vi bruger den specialviden som medarbejderne fra basisgruppen har, i hele huset.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Hvert år har vi et **særligt tilrettelagt forløb**, der sigter mod de ældste børn der skal starte i skole. Vi arbejder målrettet med temaer for gruppen, der sigter mod at gøre børnene klar til overgangen til skolen. Som et nyt tiltag er det i foråret 2024 besluttet, at alle dagtilbud arbejder med nogle særlig udvalgte produkter. Der

spilles det samme spil, synges den samme sang, læses de samme bøger og alle leger nogle bestemte bevægelseslege. Der arbejdes videre med disse når børnene starter i KKFO – på den måde skabes der en mere tryk og genkendelig overgang, ligesom børn der starter alene et sted, vil opleve at have et "fælles tredje" med andre børn.

Ud over de fastlagte aktiviteter, arbejdes der meget med de sociale kompetencer som omdrejningspunkt. I dialogen med skolerne, ved vi at særligt de sociale kompetencer er vigtige, når barnet skal starte i KKFO og skole. Der planlægges kreative aktiviteter, ture ud af huset og forløbet afsluttes med en "slut-prut-finale fest", hvor alle børn fejres.

Vi er i stærkt samarbejde med Bellahøj skole og FI Bellahøj og vi afholder vidensoverdragelsesmøder, hvis vi, eller skolen, finder det nødvendigt i forhold til at sikre det enkelte barns trivsel i overgangen. Vi tager ligeledes initiativ til vidensoverdragelse med andre skoler i området, hvis det er relevant og har betydning for det enkelte barns overgang og fremtidige trivsel. Når der arbejdes i "stærkt samarbejde" definerer det ikke hvilken skole vi sender flest børn til, her arbejdes på et mere overordnet plan, eksempelvis i forhold til "god praksis" i forbindelse med overgange.

Vi deltager i besøgsdage på Bellahøj skole som en del af forberedelsen til overgangen til skolen. Vi anvender diverse materialer i "hjernen og hjertet" som handler om videns overdragelse og overgang – her inddrages forældre ligeledes, ligesom der også afholdes forældresamtaler i efteråret, forud for skolestart året efter.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger lokalområdet aktivt. Vi besøger biblioteket på Brønshøj torv, besøger legepladser i nærområdet og taler med børnene om deres omgivelser i Brønshøj.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Lærkereden er vi fuld gang med at udvikle vores fysiske læringsmiljøer, der skal understøtte vores aktuelle børnegruppens udvikling. Vi brugte vores pædagogiske dag, i efteråret 2023, på at arbejde med de fysiske læringsrum. Vi bestræber os på at indrette vores rum, så det er tydeligt for børnene, hvad der skal foregå. Vi er opmærksomme på, at rummene skal være æstetisk indrettet, og at der ikke er for meget rod der forvirrer børnene. Vi har fokus på, at det skal være tydeligt for det enkelte barn, hvad ”rummet” kan bruges til – herunder inspiration i form af billeder.

Når rummene er indrettet optimalt i forhold til den aktuelle børnegruppe, vurderer vi, at det giver et bedre psykisk miljø for børnene, og understøtter leg i mindre grupper.

Vi betragter arbejdet med det fysiske læringsmiljø som noget der skal foregå løbende, afhængigt af behovet, i den enkelte børnegruppe. Derfor er det et emne vi drøfter ofte – og som vi kontinuerligt vender tilbage til på personalemøder.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I vuggestuen, børnehaven og basisgruppen inddeler vi os hver dag i mindre grupper, så vi får mulighed for bedre, at få øje på såvel det enkelte barn som gruppen. Vi sammensætter grupperne på tværs af køn, alder og bl.a. sociale kompetencer, så børnene får mulighed for at spejle sig på forskellige måder i de forskellige børnefællesskaber. Dette gør det også muligt for barnet at bidrage til fællesskabet på varierende måder. Når vi arbejder i mindre grupper, kan vi se, at det er godt for børnenes evne til fordybelse, idet det bliver lettere at undgå forstyrrelser fra andre børn og voksne.

Vi bestræber os på at have en vekselvirkning mellem vokseninitierede aktiviteter, og børneinitierede aktiviteter. I de voksenstyrede aktiviteter bestræber vi os på at kigge efter tegn hos børnene i forhold til hvordan aktiviteten skal udformes. Disse tegn ser forskellige ud alt efter om det er i vuggestuen eller børnehaven, og alt efter hvilken sproglig og/eller social kompetence barnet besidder. Et eksempel på tegn i vuggestuen kan være at vi er på tur til Mosen, men da interessen for gravemaskinen på vej derhen er større vælger vi at blive ved gravemaskinen, da flere børn med kropssprog tydeligt viser at de meget gerne vil blive ved gravemaskinen. Samtidigt er vi bevidste om, at vi som voksne også skal introducere barnet til nye ting, der kan vække en nysgerrighed hos barnet.

I vores rutinesituationer lægger vi vægt på at barnet er så selvhjulpent som muligt, så barnet får en oplevelse af at kunne noget selv, og mestre ting. Rutinesituationerne er samtidigt et godt læringsrum for barnet til at øve sig i vedholdenhed samtidig med at det skaber tryk, med genkendeligheden i rutiner som gentages. I både vuggestuen og børnehaven inddrager vi børnene i de daglige gøremål, f.eks. ved at deltage i borddækning samt af- og oprydning. På denne måde får barnet en oplevelse af at yde et betydningsfuldt bidrag til fællesskabet og en følelse af at mestre.

Vi anerkender barnets følelser, hvilket betyder at vi forsøger at hjælpe barnet med at sætte ord på det de føler, og dermed hjælper vi barnet med at rumme følelsen. På denne måde bliver barnet klar over, at det er i orden at have de forskellige følelser, og at de voksne hjælper med at rumme, og være i følelsen. På denne måde får barnet en oplevelse af at være god nok som det er. Vi tilstræber at alle børn hos os skal have en tryk og meningsfuld dag, ved at tage udgangspunkt i, hvad barnets behov er.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Lærkereden har vi legen som omdrejningspunkt, da det er gennem legen børn oplever verden. Samtidigt er legen et sted hvor den voksne kan være deltagende, understøttende eller tilbagetrukket. I legen er det muligt at øve børnenes sociale kompetencer. I vuggestuen bruger vi meget tid på at illustrere, hvordan man leger, og vi øver legekompeter. Det gør vi fx. ved at vise børnene hvordan man leger, at man kan spørge om lov til at være med i en leg, eller hvordan man som barn kan byde ind i en leg, ved at tilføre et element som de andre ikke havde tænkt på. Sidstnævnte kræver ofte understøttelse fra en voksen, der er på sidelinjen i legen. I de daglige pædagogiske aktiviteter har vi faglige overvejelser med henblik på at sammensætte nogle grupper, hvor børnenes sociale kompetencer er i spil. I legen øver børnene sig i konflikter, konfliktløsning og samarbejde. Når vi er på legepladsen i en stor gruppe, har børnene mulighed for at øve sociale kompetencer på en anden måde end i de voksenskabte grupper, og her er de voksnes rolle at være guidende og faciliterende i legen. Fx kan den voksne sætte en leg i gang på legepladsen, for at få børnene med i et fællesskab, eller at være understøttende med rekvisitter til en eksisterende leg. Det er også gennem legen at børnene kan støttes i at aflæse andres signaler, og give udtryk for deres egne følelser og behov.

I de forskellige fællesskaber barnet er en del af i løbet af dagen har vi i Lærkereden mulighed for at arbejde med forskelligheder, da børnene i Lærkereden i mange henseender er forskellige. Både i udseende, funktionsniveau, kulturel baggrund, og familiebaggrund er der forskelle, der er værdifulde at tale om. Det giver børnene et blik for, at forskellighed er godt, og selvom der er nogen der er meget anderledes end mig kan vi sagtens være gode venner og lege sammen.

Børnene i basisgruppen deltager i børnehavens strukturerede aktiviteter så ofte det er muligt, og på en måde som deres funktionsniveau tillader det. På denne måde får de mulighed for at udvikle relationer med såvel børnene fra deres egen stue som med børnene i det almene tilbud.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vores pædagogiske læringsmiljø i Lærkereden er tilrettelagt så børnene har mulighed for at kunne udtrykke sig på mange forskellige måder. De sproglige kompetencer hos børnene er forskellige. Vi arbejder med at børnene har mulighed for at udtrykke sig gennem både kropssprog, mimik og tale. I vuggestuen laver vi aktiviteter der er afstemt efter børnenes alder og funktionsniveau, og som er genkendelige. Vi sætter ord på alt hvad vi gør, og her er vores rutinesituationer gode læringsrum for at øve den sproglige kompetence hos børnene. I legen kan børnene udtrykke sig, komme med forslag til hvordan legen kan foregå og selv komme med tilføjelser.

I børnehaven har vi flere voksenstyrede sprogforløb med børnene, hvor der er fokus på at opøve den sproglige kompetence, alt efter hvilket udviklingsniveau børnene er på. Ligeledes bruger vi i børnehaven rutinesituationer som fx garderoben til at sætte ord på både ting og handlinger, og at have dialog med børnene om, hvad der fylder hos dem. Vi kan se at det ofte er i rutinesituationer vi kan få mange dialoger i gang med børnene.

Både det nonverbale og det verbale sprog er vigtigt, da det er en forudsætning for deltagelse i forskellige fællesskaber. Det er vigtigt at vi stimulerer børnenes ordforråd, begrebsforståelse og sproglige nysgerrighed. Det er et arbejde der foregår på forskellige måder gennem det pædagogiske læringsmiljø hele dagen, men som selvfølgelig ser forskelligt ud alt efter om det er ved samling, under spisningen, hvor der er

mulighed for tæt dialog, eller på legepladsen, hvor den sproglige understøttelse af børnene retter sig mod at guide børnene.

Lærkereden har en sprogansvarlig i både børnehaven og vuggestuen, og såfremt der er børn der har behov for særlig sproglig stimulering, kan de blive indstillet til logopæd, efter en dialog med forældrene. En del af logopædens arbejde vil være at tale med personalet om, hvordan det pædagogiske læringsmiljø kan tilrettelægges så det understøtter barnets behov.

I klynge B sprogvurderes børn i 3 års alderen, hvis vi har en bekymring. Vi sprogvurderer altid hvis vi er tvivl. Før skolestart, omkring 5-årsalderen, sprogvurderes barnet igen, hvis der er en bekymring i forhold til sproglige udvikling, her også med fokus på den kommende skolestart og den "før-skriftlige" udvikling. I klynge B er mange medarbejdere uddannet i at bruge sprogtrappen som arbejdsredskab. Her vurderes det enkelte barn bredere – og flere udviklingsområder vurderes. Vi er fortsat i gang med at implementerer redskabet, som en naturlig del af hverdagen – men målet er, at bruge sprogtrappen bredt, når der er en bekymring for det enkelte barn. Når der er lavet sprogtrappen og/eller sprogvurdering, følges denne op med en handleplan. Her præciseres hvad personalet skal arbejde med og hvilke tegn vi skal kigge efter i forhold til udvikling hos barnet.

I basisgruppen har vi tilknyttet en audiologopæd fra BCK, der understøtter sprogarbejdet i basisgrup

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi ønsker at arbejde med krop og bevægelse på en måde der understøtter at barnet skal kende sin krop og kan lide at bruge sin krop. Hvis barnet kender sin krop, giver det større selvtillid og selvværd.

I vuggestuen og børnehaven har vi fokus på krop og bevægelse ved at tænke ind i anderledes baner. Fx kan det være en god ide for barnet at ligge på maven på gulvet og lave puslespil, eller at sidde omvendt på stolen når barnet sidder ved bordet. Vi har i løbet af dagen tilrettelagt læringsmiljøet, så det bliver muligt for barnet at bruge både fin- og grovmotorikken eller sansemotorikken. Vi bestræber os på at lave forskellige bevægelseslege, både som voksenstyrede aktiviteter og i aktiviteter, hvor det mere er børnene der sætter rammen. Der laves ofte motorikbaner og sansebaner – der laves sanglege, både nye og gamle, ligesom vi selvfølgelig også arbejder med at ”finde roen igen”, det kan være i form af afslapning på madrasser.

I vores ”fys” findes diverse materialer der kan bruges i arbejdet med krop og sanser.

Når vi er på legepladsen i forskelligt slags vejr, understøtter det barnets sanse motorik, og oplevelse med forskellige former for materialer som f.eks. sand, mudder, vand, sne regn osv. Alt sammen, er det med til at give børnene en forståelse af deres egen krop og dennes reaktioner. Ved indendørs aktiviteter, der styrker barnets finmotorik, kan barnet samtidigt få styrket sin evne til at fordybe sig i længere tid ad gangen, tilpasset efter barnets alder og funktionsniveau.

I overgangen til legepladsen bruger vi tid på at tale med børnene om, hvilket tøj de skal tage på, alt efter om vejret er varmt eller koldt. Vi mener det er en vigtig del af at forstå sin krop, at barnet får en forståelse af om de er varme eller kolde.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Lærkereden mener vi, at det er vigtigt, at børnene får konkrete og positive erfaringer med naturen. Vi kan som voksne vejlede børnene om naturen og dens ressourcer, men det er lige så vigtigt at barnet selv erfarer hvad der sker i naturen, og får lov til at lugte, smage, høre og mærke naturen. Vi er generelt ude i al slags vejr, både på vores legeplads og på ture rundt i lokalområdet. Vi taler med børnene om, hvordan vi kan have respekt for naturen, hvordan vi passer på naturen, og hvad vi kan bruge naturen til. Vi bruger naturen kreativt, såsom kastanje kunst, blad kar eller stenstøtter. Vi laver plantekasser og sansebede, så børnene kan få lov til at dufte, røre og smage.

Vi bruger også naturen som værksted, og laver forskellige eksperimenter sammen med børnene, så de kan få en forståelse af hvad der fx sker med sne når det bliver varmt i vejret igen. Alt efter alder og funktionsniveau taler vi med børnene om årstidernes skifte, og hvordan vi kan mærke det på vores egen krop når vi er på legepladsen.

Vi taler med børnene om miljøet, snakker om genbrug – og prøver at bruge den viden de får i hverdagen. Senest i efteråret 2024 har vi haft besøg af både ”Energislugerne” og ”Skraldeheltene” i vores storgrupper.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi er bevidste om at tale om børnenes forskelligheder bl.a. indenfor det kulturelle område. Det betyder at vi er opmærksomme på mange forskellige traditioner, der knytter sig til en anden kultur end den danske, samtidigt med at vi introducerer børnene for danske traditioner og værdier gennem afholdelse af fx jul, påske, fastelavn osv. Derfor taler vi fx også om når det er ramadan, og hvilke traditioner der knytter sig hertil. Vi bruger bl.a. tid i vores samling til at tale om disse ting, og vi oplever at børnene gerne vil fortælle om de forskellige traditioner der knytter sig til deres kultur. Vi bruger aktivt vores forældre som sparring når der er noget vi ikke ved, hvilket også får forældrene til at føle sig som en del af vores fællesskab i Lærkereden. Vi holder sommerfest og julefest, hvor forældre deltager.

Når vi laver kreative aktiviteter sammen med børnene, har vi fokus på hvad der sker i processen, og er opmærksomme på, at det enkelte barn ikke altid får lavet et produkt de kan tage med hjem. Det vigtige for os at se er den proces som barnet er i når vi laver kreative aktiviteter, og at barnet kan øve sig i finmotorisk kompetence, at fordybe sig i noget og være en del af det fællesskab netop der hvor de er.

Vi arbejder med forskellige materialer som fx vådt kartoffelmel, maling, fjer, vand osv. Vi klipper, limer og tegner meget og udfordrer børnenes fantasi ved at introducere dem til flere forskellige fremgangsmåder indenfor et givet emne. Vi tager selvfølgelig barnets alder og funktionsniveau i betragtning så barnet oplever at få passende udfordringer.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

I den daglige pædagogiske praksis er det vigtigt for os at kunne prioritere rigtigt i valget af aktiviteter, da vi ønsker at bruge vores ressourcer optimalt i arbejdet med udvikling af vores børn på institutionerne. Måden at gøre dette på er bl.a. at sikre at vores pædagogiske praksis kontinuerligt udvikles til at kunne understøtte såvel det enkelte barn som børnegruppens udvikling.

For at sikre dette skal vi reflektere over vores praksis såvel i planlagte aktiviteter med bestemt målgruppe, som i vores rutiner og i aktiviteter hvor vi vælger at følge børnene. Vi vægter at handleplaner, i almen

praksis, er lette at udarbejde og kunne evaluere på, med henblik på at kunne justere hvis indsatsen viser sig ikke at have den ønskede effekt for barnet/aktuel målgruppe.

Vi anvender SMTTE-handleplaner i "hjernen og hjertet" som den primære planlægnings-, dokumentations-, og evalueringsform. Når vi anvender skabelonerne i "hjernen og hjertet", sikres videns overdragelse og kontinuerlig udvikling. Evalueringen sikrer at vi måler på effekt og tegn på samme. Derfor aftales der konsekvent dato for evaluering på indsatser. For os er det især vigtigt, da det er her vi får blik for effekt eller manglende effekt, jævnfør målet. Hvorfor handleplaner, uanset hvilken metode vi bruger, skal justeres eller ændres, såfremt manglende effekt ikke viser sig. Vi inddrager naturligvis forældre når det handler om et enkelt barn, dette også for at sikre, at forældrene kan understøtte udviklingen og følge initiativerne omkring institutionen har igangsat omkring deres barn.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Den nye styrkede læreplan er et redskab, som løbende skal evalueres og revideres.

Dette vil foregå på vores personalemøder og vores pædagogiske dage. I denne reviderede udgave er tilføjet emner/justeringer i tråd med temaer og drøftelser vi har haft i 22 og 23 – særligt i forbindelse med den pædagogiske dag i 2023, hvor der blev arbejdet med fysiske læringsmiljøer og den pædagogiske dag i 2024, hvor fokus var Børnesyn og Low Arousal.

Herudover arbejder vi løbende med at justerer vores praksis, på baggrund af stuemøder, ressourceforum, kollegial sparring eller observationer vi gør os i den daglige praksis.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC